

SPOROČILO ZA MEDIJE št. 31/23

Luxembourg, 16. februar 2023

Sodba Sodišča v zadevi C-638/22 PPU | Rzecznik Praw Dziecka in drugi (Odložitev izvršitve odločbe o vrnitvi)

Pravo Unije nasprotuje temu, da lahko nacionalni organi brez utemeljitve dosežejo odložitev izvršitve pravnomočne odločbe o vrnitvi otroka

Obveznost učinkovitosti in hitrega ukrepanja, ki velja za sprejetje odločbe o vrnitvi otroka, je zavezujoča tudi v okviru izvršitve takšne odločbe

Od leta 2022 poljski zakonik o civilnem postopku dovoljuje generalnemu državnemu tožilcu, varuhu otrokovih pravic in varuhu človekovih pravic, da dosežejo odložitev izvršitve pravnomočne sodne odločbe o vrnitvi otrok, izdane na podlagi Haaške konvencije o civilnopravnih vidikih mednarodnega protipravnega odvzema otrok. Tem organom predloga za odložitev izvršitve ni treba obrazložiti. Na podlagi tega predloga se izvršitev odloži za dva meseca. Poleg tega se odložitev izvršitve, če zgoraj navedeni organi vložijo kasacijsko pritožbo zoper odločbo o vrnitvi, po zakonu podaljša do zaključka postopka pred vrhovnim sodiščem. Še več, tudi če bi bila ta pritožba zavrnjena, bi se lahko odložitev izvršitve ponovno dosegla v okviru izredne pritožbe.

Dva mladoletna otroka, rojena na Irskem poljskim staršem, sta od rojstva prebivala v tej državi članici. Poleti 2021 sta otroka z mamo s soglasjem očeta odšla na počitnice na Poljsko. Septembra 2021 je mati obvestila očeta, da bo z otrokoma v zadnjenavedeni državi članici ostala za stalno. Oče, ki ni privolil v takšno trajno selitev, je pri poljskih sodiščih vložil zahtevo za vrnitev svojih otrok. Višje sodišče v Varšavi je potrdilo sklep prvostopenjskega sodišča, s katerim je bila naložena vrnitev teh dveh otrok na Irsko. Potem ko je odločba o vrnitvi postala izvršljiva, sta varuh otrokovih pravic oziroma generalni državni tožilec predlagala odložitev izvršitve te odločbe.

Višje sodišče v Varšavi je izrazilo pomisleke o združljivosti take odložitve izvršitve z zahtevo po hitrem ukrepanju, ki jo določa uredba „Bruselj IIa“ o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo.¹ Poleg tega je poljsko sodišče, glede na to, da lahko odložitev izvršitve predlagajo organi, ki nimajo statusa sodišča, in da izvrševanje te možnosti ni predmet sodnega nadzora, Sodišču postavilo vprašanje, ali je zadevna zakonodaja združljiva s temeljno pravico do učinkovitega pravnega sredstva, določeno v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah.

Sodišče je v današnji sodbi opozorilo, da **morajo** v skladu z uredbo „Bruselj IIa“ **pristojna sodišča držav članic sprejeti odločbo o vrnitvi zadevnega otroka v posebej kratkem in strogem roku**. Načeloma je treba takšno odločbo sprejeti najpozneje v šestih tednih po začetku postopka, pri čemer se uporabi najhitrejši postopek, ki ga določa nacionalno pravo. Samo v posebnih, izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih se lahko zavrne naložitev vrnitve neupravičeno odvzetega otroka. Sodišče je v zvezi s tem poudarilo, da **uredba „Bruselj IIa“ dopolnjuje in pojasnjuje Haaško konvencijo iz leta 1980**. Ta predpisa tvorita nedeljivo normativno celoto, ki se uporablja za

¹ Uredba Sveta (ES) št. 2201/2003 z dne 27. novembra 2003 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v zakonskih sporih in sporih v zvezi s starševsko odgovornostjo ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1347/2000 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 243).

postopke vrnitve otrok, ki so bili neupravičeno premeščeni znotraj Unije.

Sodišče je navedlo, da je **zahteva po učinkovitosti in hitrem ukrepanju, ki velja za sprejetje odločbe o vrnitvi, zavezujoča za nacionalne organe tudi v okviru izvršitve takšne odločbe**. S čimprejšnjo izvršitvijo odločbe, ki dovoljuje takojšnjo vrnitev otroka, se zagotovi tudi spoštovanje temeljnih pravic, zagotovljenih z Listino o temeljnih pravicah, in sicer predvsem temeljnih otrokovih pravic.

Po mnenju Sodišča lahko rešitev, ki jo je sprejel poljski zakonodajalec, vpliva na polni učinek uredbe „Bruselj IIa“. Sodišče je poudarilo, da že sama prvotna dvomesečna odložitev izvršitve presega rok, v katerem je treba sprejeti odločbo o vrnitvi v skladu s to uredbo. Poleg tega, glede na to, da organom, ki so pooblaščen, da predlagajo odložitev izvršitve, svojega predloga ni treba obrazložiti, in da izvrševanje tega pooblastila ni predmet sodnega nadzora, **zadevna zakonodaja ne zagotavlja, da se lahko izvršitev vrnitve otroka v njegov kraj običajnega prebivališča odloži le v posebnih, izjemnih in ustrezno utemeljenih primerih**.

Sodišče je tudi zavrnilo trditev, da ta zakonodaja organom omogoča, da vložijo kasacijsko pritožbo in preprečijo, da bi zadevna otroka utrpela nepopravljivo škodo. Sodišče je glede tega ugotovilo, da je sodno varstvo otroka pred takim tveganjem načeloma zagotovljeno že z obstojem pravnega sredstva pred sodiščem. Sodišče je ugotovilo, da **pravo Unije državam članicam ne nalaga, da določijo dodatno stopnjo sodnega varstva zoper odločbo o vrnitvi, če je bila ta odločba sprejeta v okviru postopka, ki že določa dve stopnji sodnega varstva, in če ta postopek omogoča upoštevanje obstoja tveganj v primeru vrnitve zadevnega otroka**. *A fortiori* ta pravica državam članicam ne omogoča, da določijo, da imajo tožbe zoper takšno odločbo po zakonu odložilni učinek, kot je to določeno v zadevni poljski zakonodaji.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

